

21. One Hundred Eleventh Congress of the United States of America [Electronic resource]. — 2009. — Available at: \www/URL: <http://www.gpo.gov/fdsys/pkg/BILLS-111hr3590enr/pdf/BILLS-111hr3590enr.pdf>
22. Sendel, M. Chto nel'zia kupit' za den'gi [Text]: moral'nye ogranicheniia svobodnogo rynku / M. Sendel. — Moskva: Mann, Ivanov i Ferber, 2013. — 256 p.
23. Giné, X. Put Your Money Where Your Butt Is: A Commitment Contract for Smoking Cessation [Text] / X. Giné, D. Karlan, J. Zinman // American Economic Journal: Applied Economics. — 2010. — Vol. 2, № 4. — P. 213–235. doi:10.1257/app.2.4.213
24. Miller, S. Employers Weigh Health Care Strategies A growing number do more to mitigate costs and improve employee health [Electronic resource] / S. Miller. — Available at: \www/URL: <http://www.shrm.org/hrdisciplines/benefits/Articles/Pages/HealthStrategies.aspx>
25. Kyoto Protocol Fast Facts [Electronic resource]. — Available at: \www/URL: <http://edition.cnn.com/2013/07/26/world/kyoto-protocol-fast-facts/> — April 8, 2014
26. Trading Platform [Electronic resource] / Official site of Texas Climate & Carbon Exchange. — Available at: \www/URL: <http://www.tccxchange.com/about/trading-platform/>
27. Yin, D. China's Carbon Emissions Traders Await Offset Demand [Electronic resource] / D. Yin. — Available at: \www/URL: http://www.ecosystemmarketplace.com/pages/dynamic/article.page.php?page_id=9820
28. Our programme of action to manage climate and carbon risk [Electronic resource] / Official site of British Petroleum. — Available at: \www/URL: <http://www.bp.com/en/global/corporate/sustainability/the-energy-future/climate-change/our-programme-of-action-to-manage-climate-and-carbon-risk.html>
29. Carbon Emissions Calculator [Electronic resource] / Official site of British Airways. — Available at: \www/URL: <http://www.icao.int/environmental-protection/CarbonOffset/Pages/default.aspx>

АНАЛІЗ ЗАТРАТ І ВИГОД: ОПРЕДЕЛЕНИЕ ЦЕЛЕСООБРАЗНОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ В КСО

Основная цель работы заключается в доказательстве того, что сравнение расходов и выгод социальной активности меняет сущность корпоративной социальной ответственности (далее КСО). Социально-ответственная деятельность должна реализовываться с учетом всех расходов и выгод социальной активности, но без применения традиционных экономических утилитарных подходов. Авторы работы утверждают, что от применения данного метода финансового анализа в практике КСО следует отказаться.

Ключевые слова: корпоративная социальная ответственность, оценка, анализ затрат и выгод.

Боцян Тетяна Вікторівна, кандидат економічних наук, доцент, кафедра менеджменту та адміністрування, Житомирський державний університет ім. І. Франка, Україна, e-mail: botsian.tetiana@gmail.com.

Дячек Світлана Михайлівна, кандидат економічних наук, доцент, кафедра фінансів і кредиту, Житомирський державний технологічний університет, Україна, e-mail: djacheksvetlana@rambler.ru.

Боцян Татьяна Викторовна, кандидат экономических наук, доцент, кафедра менеджмента и администрирования, Житомирский государственный университет им. И. Франка, Украина. Дячек Светлана Михайловна, кандидат экономических наук, доцент, кафедра финансов и кредита, Житомирский государственный технологический университет, Украина.

Botsian Tetiana, Zhytomyr Ivan Franko State University, Ukraine, e-mail: botsian.tetiana@gmail.com.

Djachek Svetlana, Zhytomyr State Technological University, Ukraine, e-mail: djacheksvetlana@rambler.ru

УДК 005.21:005.932:330.133(1-88):621

DOI: 10.15587/2312-8372.2015.38554

Шипуліна Ю. С.,
Ващенко Т. В.

ОБҐРУНТУВАННЯ ВИБОРУ НАПРЯМКУ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ІМПОРТОЗАМІЩЕННЯ НА ПІДПРИЄМСТВІ МАШИНОБУДІВНОЇ ГАЛУЗІ

У статті розглянуто передумови та механізм реалізації стратегії імпортозаміщення на рівні промислового підприємства. Викладені результати дослідження стану машинобудівного сектору доводять актуальність даного питання. Авторами запропоновано організаційно-економічну схему впровадження стратегії імпортозаміщення. У результаті проведеного економічного аналізу товарної політики машинобудівного підприємства було визначено напрям реалізації стратегії імпортозаміщення з метою підвищення його конкурентоспроможності.

Ключові слова: товарна група, механізм управління стратегією, матриця БКГ, метод Сааті, коефіцієнт Шарпа, коефіцієнт Бета.

1. Вступ

Вітчизняний виробник галузі машинобудування підлягає високому ризику, особливо через підписання угоди з Європейським Союзом, високий рівень інфляції, нестабільний стан економіки, політичну ситуацію в державі, адже продукція, яка сьогодні виробляється українськими підприємствами не зовсім відповідає вимогам високотехнологічного конкурентного ринку Європи через застаріле виробниче обладнання та недосконалість системи управління.

Якщо аналізувати діяльність машинобудівного сектору, то у 2013 р. спостерігаються зниження економічних результатів: зниження індексу промислової продукції склало 7,2 %, обсяги реалізованої продукції зменшилися на 40,4 млрд. грн. (27,2 %), обсяг капітальних інвестицій скоротився майже на 1,5 млрд. грн. (19,5 %), фінансовий результат до оподаткування впав на 7,6 млрд. грн. (практично на 60 %) [1].

Проблема імпортозаміщення актуалізується у зв'язку із високим рівнем дефіциту зовнішньоторговельного

балансу України та ймовірним сповільненням динаміки експорту в умовах світової економічної депресії.

Протягом останніх років відбувається поступова втрата вітчизняними виробниками низки сегментів внутрішнього ринку товарів, що пов'язано зі значними структурними деформаціями в національній економіці та низькою конкурентоспроможністю багатьох підприємств. Низькі темпи розширення внутрішнього ринку становлять загрозу для національної безпеки України в економічній сфері, обмежуючи перспективи економічного зростання у довгостроковій перспективі і формуючи значні ризики для конкурентоспроможності економіки [2].

2. Аналіз літературних даних та постановка проблеми

Машинобудівний комплекс для нашої держави є бюджетоутворюючим і на його розвиток мають покладатися основні сили та державна підтримка. Тому, важливим є розроблення інструментарію організаційно-економічного виходу із ситуації занепаду вітчизняного виробника. Держава має наслідувати політику протекціонізму задля забезпечення конкурентоздатності підприємств. Одним із альтернативних напрямків автори роботи пропонують реалізацію політики імпортозаміщення, тобто переорієнтацію виробництва на власні сили, забезпечення процесу модернізації виробничих потужностей та створення конкурентоздатного продукту задля задоволення потреб споживачів, які покривалися раніше за рахунок імпорту.

Питання перспектив розвитку вітчизняних підприємств, виходу їх з кризового стану широко висвітлюються у роботах таких вчених: Мазаракі А. [3], Мельник Т. [4], Якубовський М. М. [5], Федулова Л. [6], Кіндзерський Ю. В. [7], Еней Я. І. [8].

Вони розглядають політику імпортозаміщення, проте мають на увазі, більшою мірою, готову продукцію. Це актуально в сфері медицини, хімічної промисловості, побутової техніки, товарів повсякденного вжитку, але не розглядається питання імпорتنих комплектуючих та сировини, до яких так прив'язані національні виробники машинобудівного комплексу.

На основі викладеного можна стверджувати про те, що є необхідність формування організаційно-економічних засад впровадження та реалізації стратегії імпортозаміщення у сфері машинобудування шляхом переорієнтації виробників на модернізацію виробничих потужностей та виробництво власними силами або за допомогою вітчизняних партнерів конкурентоздатної продукції та витіснення імпорتنих аналогів із внутрішнього ринку.

3. Об'єкт, мета і завдання дослідження

Об'єктом дослідження є процес управління товарною політикою промислового підприємства за засадах імпортозаміщення.

Проведення даного дослідження має на меті обґрунтувати організаційно-економічні засади вибору напрямку реалізації стратегії імпортозаміщення на промисловому підприємстві.

Для досягнення поставленої мети вирішувалися наступні завдання:

- розробити схему елементів механізму управління стратегією імпортозаміщення машинобудівного підприємства;

- визначити етапи реалізації стратегії імпортозаміщення;
- провести аналіз товарної політики промислового підприємства;
- обґрунтувати вибір напрямку реалізації стратегії імпортозаміщення.

4. Застосування статистичних даних для подальшого економічного аналізу стану товарної політики промислового підприємства

Матеріали, на які автори опираються в ході проведення дослідження це: якісний аналіз макросередовища на основі статистичних даних. Для вибору напрямку реалізації стратегії імпортозаміщення автори оперували даними про обсяги реалізації продукції згідно товарних груп, долі товарних груп у товарному портфелі промислового підприємства в динаміці за 2010–2013 роки. При проведенні аналізу ефективності товарної політики та доцільності використання стратегії імпортозаміщення такі методи, як: матриця БКГ, метод Сааті (аналізу ієрархій), кореляція, коефіцієнт Шарпа, коефіцієнт Бета та аналітичний метод для прийняття рішення.

5. Взаємозв'язок підсистем управління підприємством на засадах імпортозаміщення. Обґрунтування доцільності реалізації стратегії імпортозаміщення ПАТ «Сумський завод «Насосенергомаш»

Автори пропонують розглядати поняття стратегії імпортозаміщення промислового підприємства як системний підхід, який спрямований на зменшення питомої ваги імпорتنих матеріалів, сировини та комплектуючих у складі готової продукції підприємства, що дозволяє підвищити ступінь адаптації до змін ринкових умов, знизити ступінь ризику, забезпечити повніше завантаження власних потужностей та підвищити ефективність виробництва.

Система управління машинобудівним підприємством на засадах імпортозаміщення передбачає собою комплекс елементів, узгодження яких призводить до виконання головної мети діяльності підприємства, а саме максимізації прибутку. Схема даної системи управління запропонована авторами та представлена на рис. 1.

Формування і реалізація стратегії імпортозаміщення є запорукою підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств. Тому дане питання набуває з кожним днем все більшої актуальності.

Для подальших розрахунків авторами обрано ПАТ «Сумський завод «Насосенергомаш» як одне з типових підприємств машинобудування, яке має задовільний фінансові показники та володіє достатнім потенціалом для реалізації стратегії імпортозаміщення без значних інвестиційних потреб.

Предметом основної діяльності обраного підприємства є: розробка, виробництво і реалізація високоефективного насосного обладнання; проведення сертифікаційних та інших видів випробувань насосів; надання сервісних послуг. Динаміка результатів діяльності ПАТ «Сумський завод «Насосенергомаш» представлено в табл. 1.

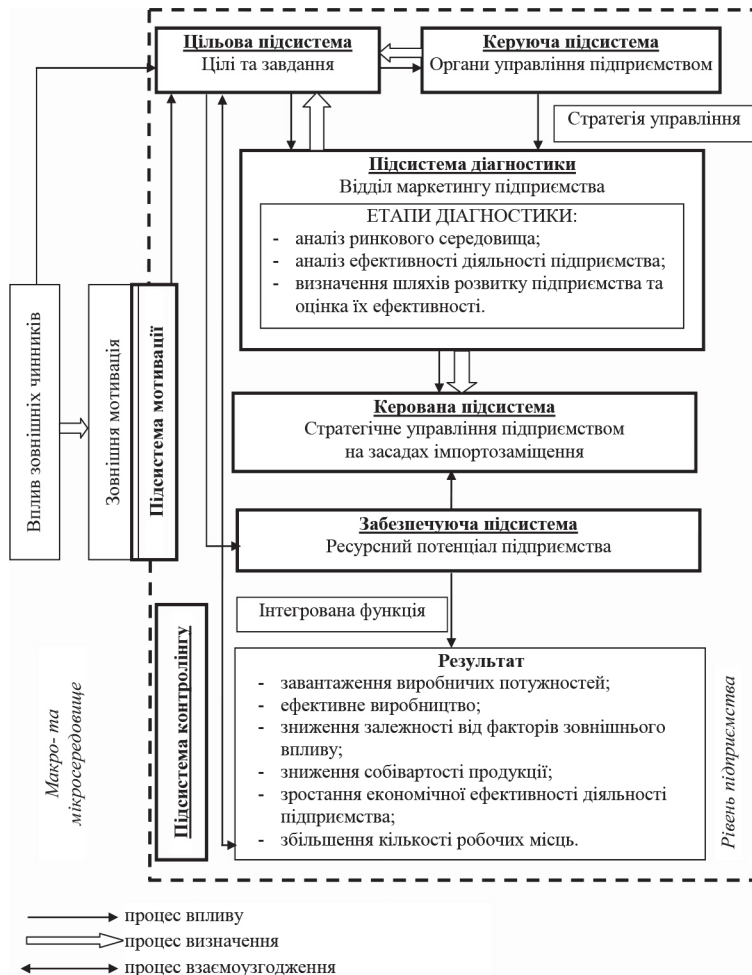

Рис. 1. Схема елементів механізму управління стратегією імпортозаміщення машинобудівного підприємства

Таблиця 1

Структура реалізації продукції за 2010–2013 р.р. [9]

Показники реалізації продукції, млн. грн.	2010	2011	2012	2013
Експорт	351	967	908	977
Об'єм продажів	377	989	990	1009
Прибуток від звичайної діяльності	75	148	98	177

Треба відмітити, що політичні, фінансово-економічні, виробничо-технологічні фактори мають значний вплив на діяльність Товариства. Це такі як: митні бар'єри, недосконалість податкового законодавства, конкуренція на ринку насосів і її інтенсивний розвиток, наявність застарілого верстатного обладнання та брак обігових коштів. Вагомо вплинула на діяльність товариства нестабільна ситуація в країні, низька платоспроможність замовників, значне податкове навантаження. Внаслідок чого, виникають валютні, кредитні, соціальні та інші ризики.

Наведемо аналіз динаміки зміни обсягів реалізації продукції за товарними групами ПАТ «Сумський завод «Насосенергомаш» (рис. 2) та темпів зміни долі товарних груп у товарному портфелі (рис. 3) за 2010–2013 роки.

Для аналізу місця кожної з груп на ринку авторами запропоновано використання модифікованого методу Бостонської консультативної групи [10]. Аналіз товарних груп за методом модифікованої матриці БКГ представ-

лено на рис. 4, він заснований виключно на внутрішній інформації підприємства. Одиницею аналізу виступає «група товарів», а параметрами – питома вага групи в обсязі збуту і питома вага групи в темпі зміни обсягів збуту (за лінійним трендом). Даний метод, на думку авторів, більш реальний для застосування на практиці.

Перед підприємством постає вибір напрямку (сценарію) реалізації стратегії імпортозаміщення.

Для цього авторами запропоновано використати метод Сааті (аналізу ієрархій) – математичний інструмент системного підходу до складних проблем прийняття рішення, його призначення – це підтримка прийняття багатокритеріальних рішень при виборі одного з множини об'єктів (варіантів рішень, стратегій тощо) [11]. Ієрархія задачі для ПАТ «Сумський завод «Насосенергомаш» наведена на рис. 5.

Метод аналізу ієрархії передбачає поетапне виконання розрахунків, що ґрунтуються на експертному методі. У результаті проведення даного аналізу визначається глобальний пріоритет розглянутих сценаріїв за всіма критеріями з урахуванням їх значущості (табл. 2). За результатами проведеного дослідження за методом Сааті (табл. 2) можна зробити висновок, що перспективними є два вектори розвитку конкурентоспроможності підприємства на засадах імпортозаміщення: виробництво комплектуючих для задоволення власних потреб (ранг 0,5) та виробництво комплектуючих для задоволення власних потреб і продаж (ранг 0,33).

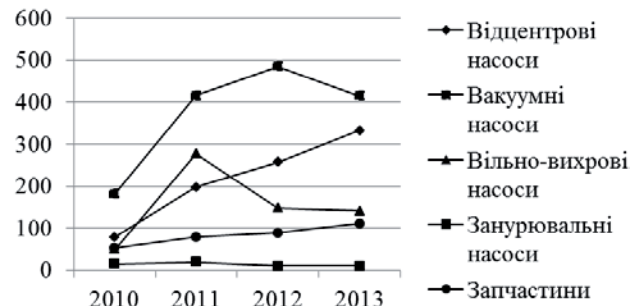

Рис. 2. Динаміка обсягів реалізованої продукції за 2010–2013 р.р., млн. грн.

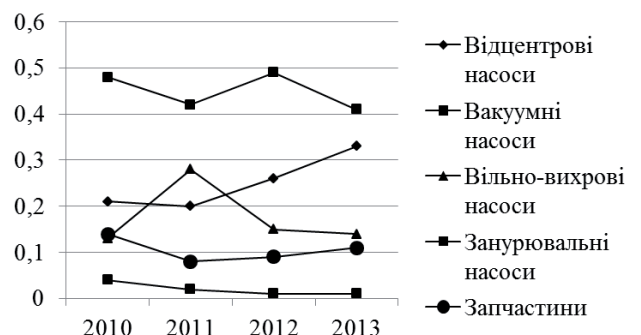

Рис. 3. Динаміка зміни долі товарних груп у товарному портфелі підприємства за 2010–2013 р.р., %

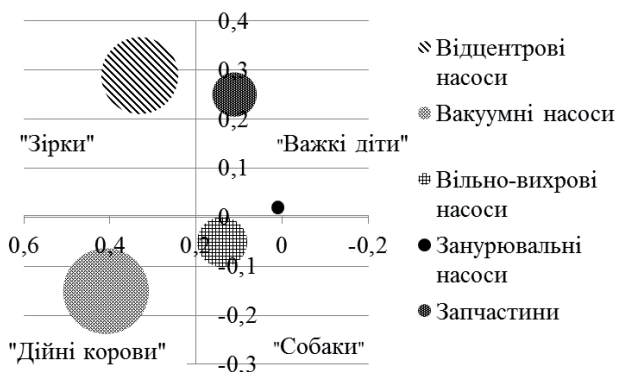

Рис. 4. Модифікована матриця БКГ товарних груп ПАТ «Сумський завод «Насосенергомаш»

Для прийняття обґрунтованого рішення щодо вибору проекту для інвестування коштів з метою реалізації стратегії імпортозаміщення необхідно провести економічний аналіз у кілька етапів.

Розглянемо їх.

1. Визначення кореляційної залежності між групами товару. За результатами кореляції необхідно залишити для подальшого аналізу групи товарів, які не мають залежності між собою.

Зв'язок між значенням коефіцієнта кореляції і величиною усунутого диверсифікованого ризику представлений у табл. 4 [12].

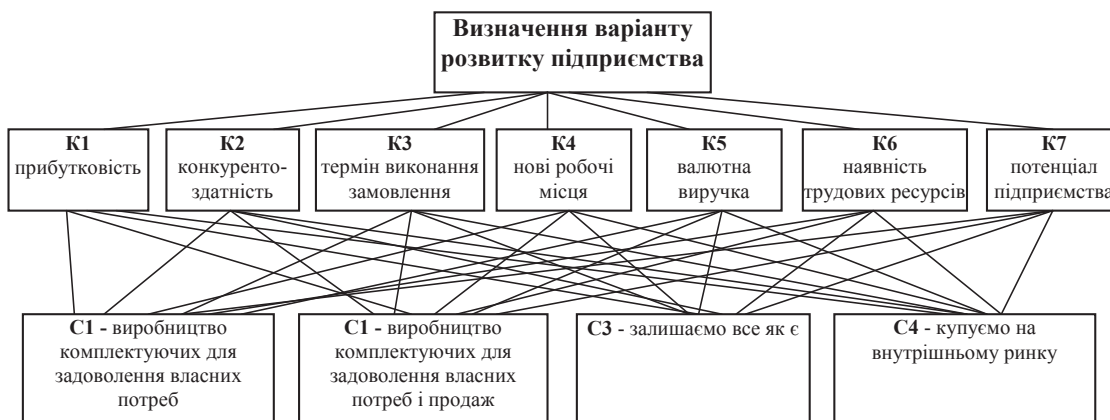

Рис. 5. Декомпозиція задачі в ієрархію для ПАТ «Сумський завод «Насосенергомаш» за методом Сааті

Таблиця 2

Результати проведення аналізу за методом Сааті для ПАТ «Сумський завод «Насосенергомаш»

Номер сценарію	Опис сценаріїв реалізації стратегії імпортозаміщення	Ранг
C1	Виробництво комплектуючих для задоволення власних потреб	0,50
C2	Виробництво комплектуючих для задоволення власних потреб і продаж	0,33
C3	Залишаємо як є	0,09
C4	Закуповуємо комплектуючі на внутрішньому ринку	0,08

Далі необхідно обрати найбільш прийнятний проект із множини можливих комбінацій сценаріїв реалізації стратегії імпортозаміщення (табл. 3).

Таблиця 3

Варіанти комбінацій сценаріїв реалізації стратегії імпортозаміщення для ПАТ «Сумський завод «Насосенергомаш»

Групи	Сценарії																			
Гр1	C1	C2	C1	C1	C1	C1	C2	C2	C2	C2	C1	0	0	0	0	C2	0	0	0	
Гр2	C1	C2	C2	C1	C1	C1	C1	C2	C2	C2	0	C1	0	0	0	0	C2	0	0	0
Гр3	C1	C2	C2	C2	C1	C1	C1	C1	C2	C2	0	0	C1	0	0	0	0	C2	0	0
Гр4	C1	C2	C2	C2	C2	C1	C1	C1	C1	C2	0	0	0	C1	0	0	0	0	C2	0
Гр5	C1	C2	C2	C2	C2	C2	C1	C1	C1	C1	0	0	0	0	C1	0	0	0	0	C2

Таблиця 4

Взаємозв'язок коефіцієнта кореляції і диверсифікованого ризику

Коефіцієнт кореляції	% усунутого диверсифікованого ризику
1	0 %
0,75	12,5 %
0,50	25 %
0,25	37,5 %
0	50 %
-0,25	62,5 %
-0,50	75 %
-0,75	87,5 %
-1	100 %

2. Розрахунок коефіцієнта Шарпа (Sharpe ratio (SR)) – показник додаткової доходності на одиницю ризику. Формула розрахунку даного показника має такий вигляд [13]:

$$SR = (Re - Rf) / \sigma, \tag{1}$$

де Re – очікувана доходність товарного портфеля; Rf – безризикова ставка; σ – стандартне відхилення.

В якості безризикової ставки для інвестиційного проекту будемо брати міжбанківську облікову ставку, що дорівнює 0,195 [14].

Інвестору слід обирати активи з найбільш високим коефіцієнтом Шарпа, оскільки він передбачає більш високий додатковий дохід на одиницю ризику.

3. Розрахунок коефіцієнта Бета. Це міра систематичного ризику аналізованої одиниці (товарної групи) в рамках компанії, що характеризує варіабельність її прибутковості по відношенню до середньоринкової дохідності. Якщо даний показник більше 1, то це говорить про те, що якщо ринок зростає, то дана одиниця товарного портфелю росте швидше. Показник дорівнює коефіцієнту коваріації між темпами обсягів реалізації конкретних товарних груп підприємства та галузі в цілому поділеної на дисперсію [14].

$$\beta_i = \frac{Cov(r_i, r_p)}{Var(r_p)} \quad (2)$$

На основі отриманих результатів складаються прогнози з метою визначення найбільш перспективної групи товару з товарного портфелю підприємства та напрямку реалізації стратегії імпортозаміщення.

6. Обговорення результатів проведеного економічного аналізу для ПАТ «Сумський завод «Насосенергомаш»

У результаті проведення розрахунків зазначених вище показників можна визначити найбільш вигідні проекти для інвестування коштів з метою реалізації певного напрямку стратегії імпортозаміщення. Результати проведеного дослідження показані у табл. 5.

Таблиця 5

Результуючі показники проведеного економічного аналізу для ПАТ «Сумський завод «Насосенергомаш»

Види насосів	Обсяги реалізації, млн. грн.	Доля у товарному портфелі	Коефіцієнт Шарпа	Очікувана дохідність	Ризик	Коефіцієнт Бета
Відцентрові насоси	333,069	33 %	0,73	0,70	0,69	1,704
Вакуумні насоси	413,813	41 %	0,32	0,44	0,76	1,904
Вільно-вихрові насоси	141,302	14 %	0,42	1,38	2,84	6,848
Занурювальні насоси	10,093	1 %	-0,61	-0,06	0,41	0,646
Запчастини	111,023	11 %	0,50	0,29	0,19	0,412

Аналіз результатів проведеного дослідження (табл. 5) доводить, що найбільш прийнятними для реалізації стратегії імпортозаміщення є такі товарні групи: відцентрові насоси, вакуумні насоси та запчастини.

Проте, якщо повернутися до результатів модифікованої матриці БКГ, то група Запчастини належать до зони «Собаки», яка не є прийнятною для інвестування коштів, до того ж доля даної групи в товарному портфелі складає всього 11 %, тому не можна очікувати значних прибутків від інвестування, особливо, що зона «Собаки» характеризується високим ризиком.

Вакуумні насоси мають найбільшу частку в товарному портфелі ПАТ «Сумський завод «Насосенергомаш»

та належать до зони «Дійні корови». Коефіцієнт Бета високий 1,9, проте коефіцієнт Шарпа нижчий (0,32) у порівнянні з Відцентрованими насосами (0,73). Що ж стосується відцентрованих насосів, то коефіцієнт Бета тут також високий (1,7), а щодо матриці БКГ, то вони потрапили до зони «Зірки». Саме ця зона є найбільш цікавою для інвестування коштів, оскільки саме ці товари за високої конкурентоспроможності дають високий прибуток.

Отже, для підприємства існують усі передумови для підвищення конкурентоспроможності даної групи, реалізувавши напрям стратегії імпортозаміщення — виробництво комплектуючих для задоволення власних потреб, тим самим збільшивши частку цієї групи у своєму товарному портфелі.

7. Висновки

Таким чином за результатами аналізу можна зробити висновки, що саме напрям «виробництво комплектуючих для задоволення власних потреб» найбільш ефективний для впровадження, адже інший можливий напрям «виробництво комплектуючих для задоволення власних потреб і продаж», який автори визначили за методом Саати (аналізу ієрархії) для ПАТ «Сумський завод «Насосенергомаш» характерний для товарної групи — запчастини. Згідно матриці можливих комбінацій сценаріїв реалізації стратегії імпортозаміщення (табл. 3) автори даної роботи обирають сценарій 1 та групу 1.

Отже, з метою підвищення конкурентоспроможності всього підприємства рекомендовано:

- знизити частку товарної групи з самим низьким коефіцієнтом Шарпа (Вакуумні насоси);
- знизити частку товарної групи з самим низьким коефіцієнтом Бета (Запчастини);
- збільшити частку товарної групи з найвищим коефіцієнтом Бета (Відцентрові насоси);
- збільшити частку товарної групи з найвищим коефіцієнтом Шарпа (Відцентрові насоси).

Література

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: \www/URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Про основи національної безпеки України [Електронний ресурс]: Закон України від 19.06.2003 № 964-IV. — Режим доступу: \www/URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/964-15>
3. Мазаракі, А. Імпорт та перспективи імпортозаміщення в Україні [Текст] / А. Мазаракі, Т. Мельник // Вісник КНТЕУ. — 2012. — № 6. — С. 5–15.
4. Мельник, Т. Регулювання імпорту в умовах економічного кризису [Текст] / Т. Мельник // Журнал європейської економіки. — 2011. — Т. 10, № 3. — С. 273–291.
5. Якубовський, М. М. Реструктуризація промисловості як засіб подолання імпортої залежності економіки України [Текст]: зб. наук. Праць / М. М. Якубовський // Національне господарство України: теорія та практика управління. — К.: Ін-т економ. та прогноз. НАН України, 2011. — С. 100–112.
6. Федулова, Л. Тенденції розвитку високотехнологічного сектору економіки України [Текст] / Л. Федулова // Економіст. — Січень 2009. — № 1. — С. 34–41.
7. Кіндзерський, Ю. В. Потенціал національної промисловості: цілі та механізми ефективного розвитку [Текст]: монографія / Ю. В. Кіндзерський, М. М. Якубовський, І. О. Галиця та ін.; за ред. Ю. В. Кіндзерського; Ін-т економіки та прогнозування НАН України. — К., 2009. — 928 с.

8. Еней, Я. І. Політика імпортозаміщення як передумова інноваційного розвитку економіки України [Електронний ресурс]: колективна монографія // Інноваційна складова сучасної економічної динаміки / Я. І. Еней; за ред. В. Ф. Беседіна, А. С. Музиченка. — Умань: ФОП Жовтий О. О., 2013. — 362 с. — Режим доступу: \www/URL: <http://dspace.udpu.org.ua:8080/jspui/handle/6789/652>.
9. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України [Електронний ресурс]. — Режим доступу: \www/URL: <http://smida.gov.ua/>
10. Рыбальченко, И. Практические методы разработки и анализа товарной стратегии предприятия на основе внутренней вторичной информации [Электронный ресурс] / И. Рыбальченко. — Режим доступа: \www/URL: http://www.cfin.ru/marketing/quasi_bcg.shtml. — 09.08.1999.
11. Саати, Т. Принятие решений: Метод анализа иерархий [Текст] / Т. Саати; пер. с англ. Р. Г. Вачнадзе. — М.: Радио и связь, 1993. — 93 с.
12. Вітковський, О. Застосування портфельних теорій для оцінки ефективності диверсифікації діяльності підприємства [Текст] / О. Вітковський // Підприємництво, господарство і право. — 2006. — № 9. — С. 166–168.
13. Статьи, книги форекс, индикаторы форекс, советники форекс и софт для трейдеров [Электронный ресурс]. — Режим доступа: \www/URL: <http://fogexaw.com>
14. Значения учетной ставки НБУ в Украине с 2001 по 2015 годы [Электронный ресурс] / Финансовый портал Минфин. — Режим доступа: \www/URL: <http://index.minfin.com.ua/>

ОБОСНОВАННЯ ВИБОРА НАПРАВЛЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ІМПОРТОЗАМІЩЕННЯ НА ПРІДПРИЯТТІ МАШИНОСТРОИТЕЛЬНОЇ ОТРАСЛІ

В статті розглянуті передумови та механізми реалізації стратегії імпортозаміщення на рівні промислового

підприємства. Результати дослідження стану машинобудівного сектора доводять актуальність даного питання. Авторами запропоновано організаційно-економічну схему впровадження стратегії імпортозаміщення. В результаті проведеного економічного аналізу товарної політики машинобудівного підприємства було визначено напрямки реалізації стратегії імпортозаміщення з метою підвищення його конкурентоспроможності.

Ключові слова: товарна група, механізм управління стратегією, матриця БКГ, метод Саати, коефіцієнт Шарпа, коефіцієнт Бета.

Шипуліна Юлія Сергіївна, кандидат економічних наук, доцент, кафедра маркетингу та управління інноваційною діяльністю, Сумський державний університет, Україна, e-mail: shipulina.j@gmail.com.

Ващенко Тетяна Володимирівна, асистент, кафедра маркетингу та управління інноваційною діяльністю, Сумський державний університет, Україна, e-mail: t.kisil321@gmail.com.

Шипуліна Юлія Сергеевна, кандидат экономических наук, доцент, кафедра маркетинга и управления инновационной деятельностью, Сумский государственный университет, Украина.

Ващенко Татьяна Владимировна, ассистент, кафедра маркетинга и управления инновационной деятельностью, Сумский государственный университет, Украина.

Shipulina Yuliya, Sumy State University, Ukraine, e-mail: shipulina.j@gmail.com.

Vashchenko Tatyana, Sumy State University, Ukraine, e-mail: t.kisil321@gmail.com.

УДК 65.012.34:631.11

DOI: 10.15587/2312-8372.2015.38594

Подвальна Г. В.

ПЕРЕДУМОВИ ФОРМУВАННЯ ПОПИТУ НА ТРАНСПОРТНІ ПОСЛУГИ

В статті проаналізовано транспортну послугу за параметрами якості та ціни, виокремлено основні фактори, які формують попит на транспортні послуги. Проведено аналіз факторів, котрі детермінують поняття якості транспортної послуги в контексті її оцінювання споживачем. Досліджено, яким чином відображаються коливання ціни транспортної послуги на попиті на неї в залежності від базових характеристик самої послуги. Проведено аналіз наукових підходів щодо набору чинників, які актуалізують потребу в транспортуванні.

Ключові слова: транспортна послуга, попит, потреба, ціна, якість.

1. Вступ

В сучасних умовах виробничі підприємства, підприємства сфери послуг безпечно зобов'язані використовувати у власній практиці транспортні засоби для ефективного функціонування системи постачання. Виходячи з цього, проблематика його раціонального використання обумовлює необхідність проведення наукових досліджень, які б окреслили роль транспортних засобів як на рівні мікрологістичних систем, так і в контексті функціонування всього ланцюга поставок як сукупності взаємопов'язаних підприємств.

Сьогоднішній ринковий успіх підприємств в значній мірі залежить від оптимізації їх функціонування у елас-

тичних проадаптивних ланцюгах поставок, а також від раціонального використання їхніх засобів на шляху до досягнення цілі. Це ставить вимогу фірмам-учасникам ланцюга поставок постійного удосконалення їхньої ринкової практики, зокрема розширення сфери та інтенсивності співпраці, оптимізація виконуваних дій та використовуваних засобів виробництва, налагодження системи постійного узгодження інтересів партнерських підприємств, перманентних зусиль, направлених на усунення недоліків/бар'єрів логістичних процесів, підвищення швидкості реакції на зміни у навколишньому середовищі і т. ін.

Процеси обігу сировини, матеріалів, комплектуючих поступово виходять за рамки окремих підприємств і таким чином спричиняють створення логістичних